

W średniowiecznych klasztorach kwiaty uprawiano w ogrodach, pielęgnując je ręcznie i wykorzystując do dekoracji związanych z obrzędami religijnymi. Ich wybór zależał od miejsca, pory roku i miejscowych zwyczajów, a obok kwiatów rosły rośliny lecznicze oraz użytkowe.

Gdzie rosły klasztorne kwiaty?

Ogród był ważną częścią wielu klasztorów, choć nie wszędzie wyglądał tak samo. Mógł znajdować się w obrębie zabudowań albo na terenie otoczonym murem. Uprawiano w nim rośliny potrzebne kuchni i lecznictwu, a także cenione za wygląd lub zapach.

Klasztorne plany i opisy nie zawsze pozwalają ustalić, ile miejsca przeznaczano wyłącznie na kwiaty. Nie warto więc wyobrażać sobie jednego wzoru ogrodu, powtarzanego w całej średniowiecznej Europie. Warunki na północy różniły się od tych na południu, podobnie jak dostępne gatunki.

Mur pomagał wyznaczyć granicę ogrodu i osłaniał go od części wiatru. Rośliny nadal potrzebowały jednak gleby odpowiedniej do uprawy, światła oraz regularnej opieki. Nie każdy zakątek przy klasztorze nadawał się równie dobrze dla kwitnących roślin.

Jak dbano o rośliny?

Praca w ogrodzie wymagała przygotowania ziemi, sadzenia, usuwania chwastów i podlewania w razie potrzeby. Do użyźniania gleby można było wykorzystywać obornik i rozłożone resztki roślinne. Zakres prac zależał od pory roku oraz rodzaju roślin.

Niektóre kwiaty wyrastały z cebul, inne z nasion lub z części roślin. Lilie można było rozmnażać z cebul, zachowując je w ziemi na kolejne lata. Przy uprawie liczyła się cierpliwość, ponieważ rośliny nie zakwitały na żądanie i mogły ucierpieć wskutek suszy lub chłodu.

Ogród dostarczał też materiału, który łatwiej było zebrać blisko kościoła. Świeżo ścięte kwiaty szybko więdły, więc czas ich zbioru miał znaczenie. Nie zachowały się jednak szczegółowe instrukcje dotyczące codziennej pielęgnacji w każdym klasztorze.

Jakie kwiaty ceniono?

W średniowiecznej kulturze chrześcijańskiej roślinom przypisywano znaczenia religijne. Nie oznacza to, że każdy kwiat w ogrodzie sadzono wyłącznie z myślą o ceremonii. Roślina mogła być jednocześnie ozdobą, przedmiotem rozważań i częścią klasztornej uprawy.

- **Biała lilia** kojarzyła się z czystością i pojawiała się w przedstawieniach Maryi.
- **Róża** miała wiele znaczeń religijnych i również była wiązana z Maryją.
- **Inne kwiaty ogrodowe** wybierano stosownie do miejscowych warunków i tego, co akurat kwitło.

Znaczenie symboliczne znamy między innymi ze sztuki i tekstów religijnych. Samo przedstawienie kwiatu nie jest jednak dowodem, że uprawiano go w każdym klasztornym ogrodzie.

Jak wykorzystywano kwiaty podczas uroczystości?

Kwiaty mogły służyć do ozdabiania przestrzeni kościelnej podczas świąt i innych uroczystości. Ich dostępność była sezonowa, a zwyczaje różniły się w zależności od miejsca i okresu. Nie należy zakładać, że znane dziś bukiety ołtarzowe miały wszędzie ten sam średniowieczny odpowiednik.

O tym, co trafiało do kościoła, decydowała zarówno tradycja, jak i praktyka. Własny ogród dawał dostęp do roślin, ale nie zapewniał kwiatów przez cały rok. Tam, gdzie brakowało odpowiednich roślin, dekoracje mogły wyglądać inaczej albo być skromniejsze.

Co jeszcze warto wiedzieć?

Czy każdy klasztor miał ogród kwiatowy?

Nie da się tego stwierdzić. Klasztory różniły się wielkością, położeniem i zasobami, a zachowane źródła nie opisują wszystkich ogrodów.

Czy białe lilie kwitły przez cały rok?

Nie. Lilie mają określoną porę kwitnienia, zależną od gatunku i warunków uprawy, dlatego nie były stale dostępne jako świeże kwiaty.

Przeczytaj również: https://businessgate.com.pl/etykieta-prezentow-biznesowych-kiedy-i-jak-wrecza-sie/